

Llamu Ymlaen – Asedau – Dinas a Sir Abertawe

Blwyddyn archwilio: 2021-22

Dyddiad cyhoeddi: Chwefror 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4022A2024

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Dinas a Sir Abertawe fel rhan o waith a gyflawnir/i'w gyflawni yn unol ag Adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, ac Adran 15 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Ni chymerir cyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol na staff Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn rhinwedd ei swydd unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r Cod Adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Mae'r Cyngor yn defnyddio ei asedau i gyflawni ei amcanion strategol ond gallai wella ei ddealltwriaeth o amodau asedau a risgiau.

Adroddiad cryno

Crynodeb 4

Adroddiad manwl

Mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer ei asedau ond gallai wella'r wybodaeth sydd ganddo ar gyflwr ei asedau 6

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda phartneriaid, gyda'r nod o gynyddu defnydd a gwerth ei asedau i'r eithaf, ond mae risgiau clir a allai effeithio ar gyflawni 8

Nid oes gan y Cyngor drefniadau monitro effeithiol sy'n cwmpasu ehangder ei weithgareddau rheoli asedau ac yn ei alluogi i werthuso perfformiad cyffredinol 9

Adroddiad cryno

Crynodeb

Yr hyn yr ydym yn ei adolygu a pham

- 1 Wrth i'r byd symud ymlaen, gan ddysgu o'r pandemig byd-eang, mae'r adolygiad hwn wedi edrych ar sut mae'r Cyngor yn cryfhau ei allu i drawsnewid, addasu a chynnal y ddarpariaeth o wasanaethau, gan gynnwys y rhai a ddarperir mewn partneriaeth â rhanddeiliaid a chymunedau allweddol.
- 2 Gwnaethom adolygu trefniadau'r Cyngor ar gyfer rheoli ei asedau strategol. Ar gyfer asedau, rydym wedi canolbwyntio ar yr heriau a amlygwyd yn ystod y pandemig sydd wedi gwaethygu rhai materion Asedau hirsefydlog.
- 3 Gwnaethom edrych ar sut mae'r Cyngor yn cynllunio'n strategol i ddefnyddio ei Asedau, sut mae'n monitro eu defnydd a sut mae'n adolygu ac yn gwerthuso effeithiolrwydd ei drefniadau.
- 4 Pan ddechreuon ni ar ein gwaith archwilio o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, roeddem yn cydnabod y byddai'n cymryd amser i gyrrff cyhoeddus wreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy, ond rydym hefyd yn nodi ein disgwyliad y byddem yn disgwyl i gyrrff cyhoeddus allu dangos sut mae'r Ddeddf yn llunio'r hyn y maent yn ei wneud. Mae bellach yn agosáu at naw mlynedd ers pasio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac rydym bellach yn yr ail gyfnod adrodd ar gyfer y Ddeddf. Felly, byddem nawr yn disgwyl i gyrrff cyhoeddus allu dangos bod y Ddeddf yn rhan annatod o'u ffordd o feddwl ac yn siapio'r hyn maen nhw'n ei wneud mewn gwirionedd.
- 5 Roedd gan y prosiect hwn dri phrif nod:
 - cael sicrwydd bod y cyngor yn rhoi trefniadau ar waith i drawsnewid, addasu a chynnal y gwaith o ddarparu gwasanaethau;
 - egluro'r camau y mae'r Cyngor yn eu cymryd yn unigol ac mewn partneriaeth i gryfhau ei drefniadau yn ogystal ag ymgorffori'r egwyddor datblygu cynaliadwy ymhellach; ac
 - ysbrydoli'r Cyngor a sefydliadau eraill i gryfhau eu trefniadau ymhellach trwy gipio a rhannu enghreifftiau o ymarfer nodedig a dysgu a gwneud argymhellion priodol.
- 6 Mae cynnal yr adolygiad hwn yn bwysig oherwydd bod gwerth asedau'r Cyngor yn ei bortffolio dros £1.5 biliwn.¹ Mae'r ystod amrywiol hon o asedau'n cynnwys: ysgolion, llyfrgelloedd, canolfannau hamdden a llety swyddfa.
- 7 Mae'r pandemig COVID-19 wedi effeithio ar y ffordd a lle mae staff yn gweithio. Mae'r adroddiad hwn yn archwilio rhai o'r effeithiau hyn a'r ffordd y mae'r Cyngor yn elwa o'r pethau cadarnhaol ac yn lliniaru risgiau o'r negyddol wrth gynllunio darparu gwasanaethau yn y dyfodol.

¹ Ffigur heb ei archwilio yn Datganiad Cyfrifon 2022-23

Yr hyn a ganfuom

- 8 Roedd ein hadolygiad yn ceisio ateb y cwestiwn: A yw dull strategol y Cyngor o ymdrin â'i Asedau'n cryfhau ei allu i drawsnewid, addasu a chynnal darpariaeth ei wasanaethau yn y tymor byr a'r tymor hwy?
- 9 Yn gyffredinol, canfuom fod: Mae'r Cyngor yn defnyddio ei asedau i gyflawni ei amcanion strategol ond gallai wella ei ddealltwriaeth o amodau a risgiau asedau. Rydym wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd:
 - mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer ei asedau ond gallai wella'r wybodaeth sydd ganddo ar gyflwr ei asedau;
 - mae'r Cyngor yn gweithio gyda phartneriaid, gyda'r nod o gynyddu defnydd a gwerth ei asedau i'r eithaf, ond mae risgiau clir a allai effeithio ar gyflawni; a
 - nid oes gan y Cyngor drefniadau monitro effeithiol sy'n cwmpasu ehangder ei weithgareddau rheoli asedau ac yn ei alluogi i werthuso perfformiad cyffredinol

Argymhellion

Arddangosyn 1: argymhellion

Mae'r tabl isod yn nodi'r argymhellion a nodwyd gennym yn dilyn yr adolygiad hwn.

Argymhellion

Deall a gwerthuso perfformiad

- A1 Dylai'r Cyngor gryfhau ei ddealltwriaeth a'i werthuso o berfformiad ei asedau drwy:
- datblygu trefniadau i wella'r data sydd ganddo ar gyflwr ei asedau, gan sicrhau bod y wybodaeth yn ddigonol ac yn cael ei diweddarau'n rheolaidd, yn gynhwysfawr, a bod y wybodaeth yn cael ei defnyddio'n effeithiol i lywio ei phenderfyniadau;
 - sicrhau trefniadau monitro effeithiol sy'n cwmpasu ehangder ei weithgareddau rheoli asedau; ac
 - ehangu ei ddefnydd o feincnodi gwybodaeth i'w helpu i fesur llwyddiant a gwerth am arian yn effeithiol o'i drefniadau asedau.

Adroddiad manwl

Mae'r Cyngor yn defnyddio ei asedau i gyflawni ei amcanion strategol ond gallai wella ei ddealltwriaeth o amodau asedau a risgiau.

Mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar gyfer ei asedau ond gallai wella'r wybodaeth sydd ganddo ar gyflwr ei asedau

- 10 **Roedd y Cyngor eisoes wedi nodi newidiadau yn y ffyrdd y bydd yn defnyddio ei adeiladau a ddargedwir yn y dyfodol sydd wedi'u cyflymu gan bandemig COVID-19.** Dywedodd y Cyngor wrthym fod ei brofiad o'r pandemig wedi cadarnhau ei gamau gweithredu a'i arwain i ystyried ymhellach sut y gellid defnyddio asedau yn y dyfodol i gefnogi cyflawni ei flaenoriaethau. Er enghraifft, cyn y pandemig, roedd y Cyngor wedi bod yn creu amgylchedd gwaith ystwyth ac wedi ceisio rhesymoli ei asedau sydd hefyd fel rhan o'i adfywiad yng nghanol ei ddinas. Roedd eisoes wedi dechrau gweithredu strategaeth weithio ystwyth a'i rhoddodd mewn sefyllfa dda wrth symud i weithio o bell. Roedd y pandemig hefyd yn cyflymu'r cyfle i'r Cyngor siapio beth mae gweithio hybrid yn ei olygu i'w asedau a sut a ble mae ei wasanaethau'n cael eu darparu yn y tymor hwy.
- 11 **Mae gan y Cyngor Gynllun Rheoli Asedau wedi'i ddiweddarau ar gyfer 2021-25 sy'n adnewyddu ei gynllun ar gyfer 2017-2021.** Mae'r cynllun Rheoli Asedau yn ddogfen drosfwaol lefel uchel sy'n nodi'r 6 blaenoriaeth i gefnogi'r gwaith o'i gyflawni:
 - Landlord Corfforaethol
 - Gwarediadau
 - Buddsoddiadau Eiddo
 - Adfywio a Datblygu Economaidd
 - Rhaglen Gyfalaf
 - Cydweithio
- 12 **Mae Cynllun Rheoli Asedau'r Cyngor yn ystyried yr effaith y gallai ei ddefnydd o asedau ei chael ar ei Amcanion Llesiant a'i flaenoriaethau ehangach.** Er enghraifft, mae'r ddogfen Cynllun Rheoli Asedau yn rhoi disgrifiad byr o'r gweithgareddau a'r allbynnau y mae'n bwriadu eu cyflawni erbyn 2025. Mae'r gweithgareddau hyn yn gysylltiedig ag Amcanion Llesiant y Cyngor, er enghraifft, 'Trawsnewid ein Heconomi a'n Seilwaith'; Mynd i'r afael â thlodi a galluogi cymunedau'; a 'Cyflawni ar Adferiad Natur a Newid Hinsawdd']. Mae gweithgareddau'r cynllun Rheoli Asedau hefyd yn cyfrannu at amcanion 'Strategaeth Trawsnewid 2022-2027 a Thu Hwnt'. Er enghraifft, 'Darparu prosiectau adfywio a datblygu yng nghanol y ddinas'; 'Model Hwb Cymunedol y Dyfodol'; a'r rhaglen sero net.
- 13 **Mae'r Cyngor yn amlwg yn meddwl am y cysylltiad rhwng ei asedau ac agendâu eraill.** Er enghraifft, mae'r cynllun rheoli asedau a'r swyddogion y buom yn siarad â nhw yn cydnabod y bydd angen i'w hasedau leihau neu wrthbwysu

cyfanswm ei allyriadau presennol lle bo hynny'n bosibl, yn ogystal â chyflawni mentrau eraill yn y tymor hwy megis sicrhau bod adeiladau dinesig y dyfodol yn garbon net. sero. Mae'r gwasanaeth eiddo hefyd yn gweithio gyda'r Adran Tai i nodi safleoedd sy'n eiddo i'r Cyngor sydd dros ben i ofyn a allai fod yn briodol i gefnogi un o'i agenda trawsnewid, sef rhaglen 'Mwy o Gartrefi'.

- 14 **Mae'r Cyngor wedi gwella agweddau ar ei gasglu data i lywio ei strategaeth llety yn well.** Gan gysylltu â'i uchelgeisiau adfywio ac ailddatblygu economaidd a'i Gynllun Rheoli Asedau, mae gan y Cyngor Strategaeth Llety lefel uchel. Mae ei Strategaeth Llety yn canolbwyntio ar gynlluniau i adael adeilad y Ganolfan Ddinesig, yn ogystal ag adleoli staff i un arall o'i adeiladau corfforaethol, Neuadd y Dref. Mae'r Cyngor wedi canoli rheolaeth o'i holl gyllidebau ynni ac ardrethi annomestig i gasglu'r costau a'r arbedion ac mae wedi gwella ei allu i ddeall yr effaith ariannol gysylltiedig. Mae wedi edrych ar gyfraddau deiliadaeth yn y Ganolfan Ddinesig, sy'n ei galluogi i ail-werthuso sut mae staff yn gweithio, a llywio ei Strategaeth Llety. Mae hefyd wedi gwneud rhywfaint o waith ymgysylltu i ddeall adborth rhanddeiliaid ar gyfer ei Hwb Cymunedol Canol y Ddinas arfaethedig.
- 15 **Fodd bynnag, er bod y Cyngor wedi dechrau gwella agweddau ar ei gasglu data o adeiladau, nid yw'n deall cyflwr ei adeiladau yn llawn.** Mae'r Cyngor yn cynnal arolygon cyflwr ar gyfer ei ysgolion a'i leoliadau addysg, fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru. Ond nid yw'n cynnal arolygon cyflwr fel mater o drefn, wrth gwrs, ar gyfer ei holl adeiladau corfforaethol. Mae swyddogion Gwasanaethau Eiddo yn aml yn ymweld ag adeiladau corfforaethol ac yn cadw gwybodaeth am y gwaith y mae angen ei wneud. Yn ogystal, mae Grŵp Rheoli Asedau'r Cyngor² yn darparu fforwm i swyddogion gyflwyno a thrafod anghenion cyflwr a chynnal a chadw. Mae'r wybodaeth hon wedyn yn bwydo i amcangyfrifon ôl-groniad cynnal a chadw'r Cyngor, a oedd oddeutu £211m³ ym mis Chwefror 2021. Er bod y Cyngor yn dyrannu ei gyllideb cynnal a chadw cyfalaf gan ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar risg, heb raglen reolaidd o arolygon cyflwr, mae'n anodd i'r Cyngor ddeall ac amcangyfrif cyflwr ei ystâd gyfan yn gywir a chynllunio a blaenoriaethu gwaith cynnal a chadw yn effeithiol. O'r herwydd, ni all y Cyngor fod yn sicr bod ei ôl-groniad cynnal a chadw o £211m yn 2021, yn gywir. Mae hon yn risg sydd â goblygiadau ariannol sylweddol posibl i'r Cyngor o ran cost ei ôl-groniad cynnal a chadw adeiladau. Mae'r wybodaeth hon yn bwysig i ffurfio sylfaen dystiolaeth gadarn gyfoes i gefnogi'r Cyngor yn ei benderfyniadau ynghylch addasrwydd ei asedau i ddiwallu anghenion y gwasanaeth ac i ddylanwadu ar ddewisiadau yn y dyfodol ar gyfer sut mae'n defnyddio ac yn rheoli ei bortffolio asedau yn y tymor byr, canolig a'r tymor hwy.
- 16 **Mae cyfleoedd i'r Cyngor gryfhau ei aliniad rhwng ei wasanaethau a'i dîm rheoli asedau corfforaethol. Er enghraifft,** er bod y Cyngor yn disgwyl i wasanaethau sydd ag asedau yn eu cylch gwaith gael cynllun rheoli asedau gwasanaeth, roedd yr enghraifft a welsom yn dangos gwybodaeth gyfyngedig am ystyriaethau yn y dyfodol ar gyfer ei asedau ac felly'n ei gwneud yn anodd rheoli asedau yn ganolog ar gyfer cynllunio. Dywedodd y Cyngor wrthym fod diffyg adnoddau i fwrw ymlaen â'r gwaith hwn. Er y gall gwasanaethau unigol ddeall eu

² Grŵp swyddogion traws-gyngor mewnol

³ Cynllun Rheoli Asedau'r Cyngor 2021-2025

hasedau presennol, mae lle i'r Cyngor gael gwell trosolwg corfforaethol o'r ddealltwriaeth honno o'r gwasanaeth hwnnw i edrych yn systematig ar y risgiau a'r cyfleoedd i ddefnyddio ei asedau gyda'i gilydd orau ac ystyried sut y gall y wybodaeth hon ddylanwadu rhagweithiol ar ei chynlluniau i ddefnyddio'r asedau orau yn y dyfodol ac osgoi'r angen i ymateb yn adweithiol.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda phartneriaid, gyda'r nod o gynyddu defnydd a gwerth ei asedau i'r eithaf, ond mae risgiau clir a allai effeithio ar gyflawni

- 17 **Mae'r Cyngor yn cydweithio â phartneriaid i geisio gwneud y defnydd gorau o'i asedau.** Mae'r Cyngor yn rhannu ei asedau i gefnogi'r gwaith o gyflawni ei Gynllun Rheoli Asedau, er enghraifft, mae partneriaid eraill yn y sector cyhoeddus hefyd yn meddiannu ei swyddfeydd yn y Ganolfan Ddinesig.
- 18 Fel rhan o flaenoriaeth adfywio a datblygu economaidd Cynllun Rheoli Asedau'r Cyngor, mae'r Cyngor yn cymryd rhan weithredol yn y gwaith o adfywio canol dinas Abertawe. Mae'n gweithio gyda phartneriaid Bargen Ddinesig Bae Abertawe i weithredu ei strategaeth adfywio⁴ ac mae gwaith eisoes ar y gweill i ddarparu cyrchfan hamdden a manwerthu defnydd cymysg.
- 19 Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i bartneriaeth strategol gyda datblygwr sector preifat, Urban Splash, i ⁵gefnogi cynlluniau adfywio uchelgeisiol parhaus ar gyfer canol y ddinas mewn safleoedd allweddol yn ystod cytundeb 20 mlynedd. Mae'n cynnwys Urban Splash yn datblygu cynlluniau y gellir eu cyflawni ar gyfer y safleoedd a nodwyd sydd wedyn yn cael eu ffurfioli i gytundeb safle-benodol i gyflawni nodau allweddol. Er enghraifft, un o brif amcanion y Cyngor yw darparu datblygiad preswyl, swyddfa a masnachol ar gyfer y ddinas a chyfrannu at greu Abertawe lwyddiannus a chynaliadwy, yn unol â Chynllun Corfforaethol y Cyngor, a thrawsnewid yr economi a'r seilwaith lleol. Fel rhan o'r agenda adfywio ehangach hon, cynhwysir gwyliau arfaethedig y Cyngor o'i Ganolfan Ddinesig i leoliadau eraill fel yr hwb sector cyhoeddus arfaethedig sydd newydd ei adeiladu.
- 20 **Fodd bynnag, nid ydym wedi edrych ar y contract hwn gyda'r sector preifat yn fanwl, ond mae rhai risgiau anochel a allai effeithio ar ei allu i gyflawni ei Gynllun Rheoli Asedau.** Un o fwriadau'r Cyngor ar gyfer y bartneriaeth strategol a ddisgrifir uchod yw y gall y sector preifat gyflawni prosiectau datblygu gymaint â phosibl i drosglwyddo rhai risgiau ariannol i ffwrdd o'r sector cyhoeddus. Mae hyn yn ei hanfod yn golygu nad yw'r Cyngor yn bwriadu i unrhyw gymhorthdal cyhoeddus ar ffurf cyllid cyfalaf fod yn ofynnol ar gyfer prosiectau yn y dyfodol. Fodd bynnag, gallai heriau economaidd effeithio ar y gallu i ddenu digon o gyfleoedd datblygu, mewn da bryd, ar gyfer safleoedd penodol fel y Ganolfan Ddinesig. Mae'r Cyngor yn symud staff allan o'r Ganolfan Ddinesig i Ganolfan Sector Cyhoeddus newydd yng nghanol y ddinas, gan adael y Ganolfan Ddinesig

⁴ <https://swansea.gov.uk/repurposingstrategy>

⁵ <https://www.urbansplash.co.uk/>

yn wag. Os na fydd digon o gyfleoedd datblygu ar gyfer y safle, nid yn unig y mae risg ariannol i'r Cyngor drwy barhau i orfod cynnal yr adeilad a'i osgoi lleihau mewn gwerth, ond hefyd i'w uchelgeisiau ar gyfer yr economi a'r seilwaith lleol.

- 21 Mae Cynllun Rheoli Asedau'r Cyngor yn nodi sut mae'n cefnogi nod y Cyngor i adfywio canol y ddinas mewn sawl ffordd, ac un ohonynt yw drwy gaffael eiddo a'u hailddefnyddio at ddefnydd arall. Er enghraifft, caffael asedau at ddibenion cymunedol neu ddefnydd masnachol. Mae asedau y mae'r Cyngor wedi'u prynu gan ddefnyddio ei gronfeydd ei hun a chyllid grant Llywodraeth Cymru ond maent yn dibynnu ar bartneriaid eraill i ddatblygu'r prosiectau hyn ac osgoi goblygiadau ariannol.
- 22 **Fel sy'n gyffredin ar draws y wlad, mae'r Cyngor yn wynebu costau cynyddol i gyflawni prosiectau.** Er enghraifft, mae cost gynyddol deunyddiau adeiladu yn debygol o effeithio ar y prosiectau mewn safleoedd allweddol ledled Abertawe. Yn ogystal, gall effeithio ar raglen waredu'r Cyngor ar asedau dros ben, gan arwain at lai o dderbyniadau cyfalaf ac ychwanegu at gostau. Gall hyn amharu ar allu'r Cyngor i sicrhau'r enillion gorau posibl a sicrhau'r gwerth gorau am arian.
- 23 **Mae gan y Cyngor bwysau capasiti gweithlu.** Dywedodd y Cyngor wrthym fod ganddo feysydd allweddol sy'n profi pwysau'r gweithlu a allai effeithio ar gyflawni ei gynllun rheoli asedau. Er enghraifft, anawsterau recriwtio a chadw at rai swyddi mewn gwasanaethau eiddo, adfywio a chyllid. Mae'r pandemig wedi gwaethygu'r pwysau ar gapasiti'r gweithlu yr oedd y Cyngor eisoes wedi bod yn ei brofi. Mae'r Cyngor yn cymryd camau i geisio mynd i'r afael â hyn, drwy ei strategaeth gweithlu, fodd bynnag, mae recriwtio a chadw staff yn parhau i fod yn risg allweddol ar draws y Cyngor. Mae'n defnyddio ei gynllun prentisiaeth i 'dyfu ei hun' mewn gwasanaethau eiddo.

Nid oes gan y Cyngor drefniadau monitro effeithiol sy'n cwmpasu ehangder ei weithgareddau rheoli asedau ac yn ei alluogi i werthuso perfformiad cyffredinol

- 24 **Mae'r Cyngor yn adrodd yn rheolaidd ar gynnydd ar rai o'i weithgareddau rheoli asedau sy'n ymwneud ag adfywio economaidd, trawsnewid a pherfformiad gwariant cynnal a chadw cyfalaf.** Er enghraifft, mae cynnydd ar raglen Trawsnewid y Cyngor fel 'Mwy o Gartrefi' yn cael ei adrodd i'r bwrdd cyflawni trawsnewid perthnasol. Adroddir bod prosiectau adfywio sy'n rhan o Ardal Ddigidol Dinas Abertawe a'r Glannau ac sy'n cael eu cyflawni trwy fargen ddinesig Bae Abertawe yn craffu. Mae diweddariad ar y Cynllun Rheoli Asedau hefyd yn cael ei ddarparu'n flynyddol i'r Cyngor.
- 25 **Er y gall fod gan y Cyngor rai trefniadau monitro, mae lle i fonitro ei ymagwedd gyffredinol tuag at asedau'n fwy effeithiol.** Mae adroddiad diweddaru Cynllun Rheoli Asedau 2021-25 yn canolbwyntio'n bennaf ar allbwn ei weithgareddau yn hytrach na'r canlyniadau a'r gwerth am arian. Mae'r dangosyddion perfformiad y mae'n eu defnyddio i adrodd am aelodau yn gyfyngedig iawn, ac nid yw'r cynnydd yn erbyn ei Strategaeth Llety wedi'i

gofnodi'n eang y tu hwnt i'r Tîm Rheoli Corfforaethol ers mis Chwefror 2022. Yn ogystal, gan nad oes gan y Cyngor yr holl wybodaeth am gyflwr ei asedau, nid oes ganddo'r gallu i fonitro a gwerthuso ei berfformiad yn effeithiol.

- 26 **Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor yn ystyried dulliau sefydliadau eraill o reoli asedau, chwilio am gyfleoedd i ddysgu oddi wrthynt, a defnyddio gwybodaeth feincnodi mewn rhai achosion. Er mwyn adeiladu ar y gwaith hwn, mae cyfle iddo wneud mwy o ddefnydd o feincnodi i fesur llwyddiant presennol a thymor hir rheoli asedau.** Trwy amrywiol rwydweithiau megis Cymdeithas Rhagoriaeth Gwasanaethau Cyhoeddus (APSE),⁶ Consortiwm Awdurdodau Lleol Cymru (CLAW)⁷ ac Ystadau Cymru⁸, mae'r Cyngor yn ystyried dulliau sefydliadau eraill o reoli eu hasedau. Mae cyfle i'r Cyngor ddefnyddio meincnodi gwybodaeth yn ei adroddiadau yn y dyfodol i fesur llwyddiant presennol a thymor hir ei fentrau asedau a dangos a yw'n cyflawni'n effeithiol ac yn sicrhau gwerth am arian. Mae hon yn broses bwysig ar gyfer nodi meysydd gwella, lleihau risgiau a gwella effeithlonrwydd cyffredinol ac effeithiolrwydd. Mae hefyd yn helpu i ddangos a yw'n cyflawni'n effeithiol ac yn sicrhau gwerth am arian. Roedd hwn yn faes cyffredin ar gyfer gwella a nodwyd yn ein hadroddiad Gwanwyn Ymlaen cenedlaethol⁹.
- 27 **Mae'r Cyngor yn cymryd rhywfaint o gamau i wella ei ddull o reoli ei asedau ar sail dysgu.** Er enghraifft, mae ei waith monitro perfformiad gwell o ran defnydd llety wedi llywio strategaeth weithio'r Cyngor ystwyth ac wedi gweld gostyngiad sylweddol yn y gofynion ar gyfer llety swyddfa. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi cyfrannu at hysbysu a dysgu o'r ymchwil a wnaed gan Ystadau Cymru ym mis Ionawr 2020 a nododd bwch mewn sgiliau a hyfforddiant mewn meysydd rheoli asedau strategol. Yn dilyn hynny, cynlluniwyd rhaglen o ddigwyddiadau hyfforddi i adlewyrchu effaith y pandemig sy'n dod i'r amlwg ar reoli asedau.

⁶ <https://www.apse.org.uk/index.cfm/apse/>

⁷ <https://www.claw.wales/eng/>

⁸ <https://www.gov.wales/ystadau-cymru> Ystadau Cymru yw'r arweinydd strategol wrth gefnogi a hyrwyddo manteision rheoli asedau cydweithredol ar draws y sector cyhoeddus yng Nghymru

⁹ <https://www.audit.wales/sites/default/files/publications/Springing Forward English 1.pdf>

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.